

Wij zorgen voor elkaar. Dat vraagt ruimte en vertrouwen.

Wij roepen de politieke partijen op om in hun verkiezingsprogramma's voor de Gemeenteraad de volgende punten op te nemen, waarmee ruimte en vertrouwen gegeven wordt aan eigen regie in zorgen voor elkaar.

Aanleiding

Nederland is historisch gezien geen land van staatszorg of marktzorg maar heeft zijn traditie in maatschappelijk initiatief. We zijn onszelf daarin aan het herontdekken en zien dat bewoners verantwoordelijkheid durven nemen. **Bewonersinitiatieven in het sociale domein** staan als beweging voor nabijheid, betrokkenheid, vertrouwen en eigenaarschap/zeggenschap vanuit de gemeenschap.

Wij redeneren niet vanuit verticale beleidstermen maar vanuit de horizontale leefwereld: wat kunnen wij zelf doen om de eigen omgeving geschikt te maken/houden om daar zo lang mogelijk en zo goed mogelijk te blijven leven? Hoe zorgen we voor een inclusieve gemeenschap, gericht op mensen die ondersteuning nodig hebben, samen met actieve bewoners, mantelzorgers en de bewoners die solidair zijn? Zelforganisatie met eigen regie en eigen programmering staat centraal. De lokale gemeenschappen (dorp, buurt, wijk) zijn leidend. Wij willen geen speelbal zijn, maar (mede)spelbepaler voor de maatschappelijke beweging

Oproep

Wij roepen politieke partijen op om in hun verkiezingsprogramma's voor de Raadsverkiezingen van 2018 en het te sluiten Coalitieakkoord te laten zien dat zij bewonersinitiatieven een warm hart toedragen door de belemmeringen voor deze initiatieven weg te nemen. Daarin onderkennen we de volgende speerpunten.

1. **Benader bewonersinitiatieven met respect voor de waarden waarvoor ze staan en biedt ze ruimte voor ontwikkeling.**

Waardeer het kleine, alledaagse. Actieve bewoners/vrijwilligers die met hart en ziel werken aan een inclusieve wijk, aan een prettige plek om te leven, ook voor ouderen, gehandicapten, bewoners met een migratieachtergrond.

- Erken dat actieve burgers door hun grote betrokkenheid en lokale worteling een essentiële rol hebben in de zorg & ondersteuning voor kwetsbare mensen. Zij zitten in de haarvaten van onze samenleving. Stel je open voor nieuwe vormen van zelforganisatie. Discrimineer ons niet omdat we klein zijn: dat is juist onze kracht!

- Wij roepen op om te investeren in vrijwilligerswerk en vrijwilligersorganisaties vanwege het grote maatschappelijke belang. Dat betekent o.a. recht op vrijwilligerswerk voor werkzoekenden en asielzoekers, gratis VOG voor iedere vrijwilliger.
 - Geef bewoners het vertrouwen en regie in het leggen van verbindingen tussen bewoners(initiatieven) en andere wijkpartners. Een duurzame sociale basis is maatwerk, krijgt vorm door bewoners(initiatieven) in aansluiting op de lokale infrastructuur in buurten/wijken.
 - Neem vragen van bewoners(initiatieven) serieus. Erken de transformatie naar meer eigen regie, ontwikkeling van initiatieven hierin en de doorgaande beweging (het is vallen en opstaan). Bewoners(initiatieven) en ervaringsdeskundigen sluiten beter aan bij de taal en het tempo van bewoners, roepen minder weerstand en drempels op dan 'formele instanties' van onder meer de gemeente.
2. **Versterk de positie van bewonersinitiatieven bij de aanbesteding van (in traditionele termen) zorg- en welzijnsdiensten.**
- Stimuleer en vergroot de bekendheid van het 'right to challenge' en het gebruik van bestaande experimenteerartikelen in de regels.
 - Creëer experimenteerterruimte, waarbij ruimte ingebouwd wordt voor follow-up van geslaagde experimenten en projecten in een meer permanente situatie.
 - Neem bij aanbestedingen op dat samenwerking met bewonersinitiatieven noodzakelijk is cq. wordt zodra die ontstaan en onderzoek aanbestedingen in co-productie door reeds bestaande bewonersinitiatieven en professionele organisaties. Werk aan horizontale verantwoording: krijgen de bewoners wat ze nodig hebben? Doen dienstverleners waarvoor ze zijn? Neem bijvoorbeeld in aanbestedingsrondes op dat bewonersinitiatieven een advies uit kunnen brengen over het bod van de partijen die meedingen.
3. **Maak het eenvoudiger voor bewonersinitiatieven en pak knelpunten daadkrachtig aan.**
De praktijk wijst uit dat lang niet altijd de regels zelf een blokkade vormen, maar de wijze waarop de regel wordt geïnterpreteerd. Kom hiervan los en maak het ons eenvoudiger om dingen voor elkaar te krijgen. Ga uit van de mogelijkheden, niet van de beperkingen. Maatwerk als norm.
- Lever maatwerk, creëer regelruimte voor het oplossen van hulpvragen, knelpunten van bewoners(initiatieven) die door systeemregels in de knel komen. Iedere wijk is anders, ieder initiatief is anders.
 - Stop met denken in risico's. Geef vertrouwen.
 - Creëer speelruimte voor (samenwerkende) initiatieven, bewonersbod, experimenten, ontwikkeling van (nieuwe) initiatieven voor dagbesteding, levensloopbestendig wonen, met het Pluspakket Zorg van Woonkeur als uitgangspunt, preventie, opvoeding, etc. Biedt financiële en beleidsruimte voor projecten en activiteiten van (nieuwe) bewoners(initiatieven) en regie door bewoners(initiatief). Faciliteer een gemeentelijk aanspreek-, coördinatiepunt of netwerk om bewoners(initiatieven) op weg te helpen.
 - Durf te experimenteren, maar zorg ook voor inbedding in de reguliere structuren (experimenten zijn tenslotte eindig).
 - Bestuurlijke vernieuwing (cultuurverandering, verandering van mindset) is nodig naar meer dienstbaarheid, aanboren i.p.v. controleren, van commercieel naar lokaal ondernemen met hart en ziel, andere taal/woorden/verhalen, horizontale dialoog, draagvlak voor maatwerk, acties (doen is het nieuwe denken).

4. **Geef ons steun waar dat wordt gevraagd, maar wees terughoudend waar dat niet wordt gevraagd.**
- Investeer desgevraagd in wat bewonersinitiatieven nodig hebben: volg de concrete behoeftes en vragen van bewoners(initiatieven). Sluit aan bij (de door de buurt/wijk gedragen) agenda, prioriteiten, behoeften, tempo en fase van actieve bewoners. Sluit aan bij niveau, reikwijdte en de aanpak van de bewonersinitiatieven.
 - Maak steun, ook financiële, meer structureel als dat wenselijk is en gevraagd wordt. Vaak is de maatschappelijke impact van initiatieven groot, maar passen ze niet in de traditionele financiële kaders. Teveel wordt tegenwoordig gewerkt met projecten, die eindig zijn en dan stoppen door gebrek aan middelen na beëindiging van het succesvolle project. Vaak is een meer structurele financiering nodig om de activiteit duurzaam te maken.
 - Meet de meerwaarde van initiatieven niet alleen af aan financiële parameters. Erken de waarde van maatschappelijk rendement.
 - Wees terughoudend met het top-down aanbieden/uitrollen van projecten en programma's gericht op het versterken van bewonersinitiatief. Timmer de ondersteuning van de sociale basis niet dicht qua budget en activiteiten.

Voor nadere informatie:

www.nlzorgtvoorelkaar.nl

Jan Smelik, algemeen coördinator jan.smelik@nlzve.nl